

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvaillkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvaillkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Lisää luovuutta: kulttuuri yhteiskunnallisena ja taloudellisena muutosvoimana [Myönteinen tulevaisuus vuonna 2040 on seurausta hallitusta kulttuurisesta murroksesta, joka on lisännyt ihmisten ja luonnon hyvinvointia kestäväen kasvun kautta.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Rakentamassa taidekasvatuksen ammattilaisten ja luovan työn tekijöiden yhteistyöverkostoja ja hankkeita, joilla vahvistetaan alan toimintaedellytyksiä, luodaan taide-elämyksiä, lisätään yhteenkuuluvuutta - ollaan taiteen hyvinvointivaikutusten ytimessä ja vähentämässä syrjäytymisen negatiivisia vaikutuksia.

Lisäksi pitämässä yllä avointa keskusteluyhteyttä tämän hetken ja tulevaisuuden taidekasvatuksen ja pedagogian näkymistä kulttuuripoliitikassa niin Suomessa kuin globaalistikin. Edistämässä sitä, että uudet entistä valveutuneemmat sukupolvet koulutetaan luovaan ja yhteiskunnalliseen ajatteluun, unohtamatta tunne- ja erityisesti empatiataitojen ylläpitämistä ja rakentamista.

Edistämässä sitä, että eri taidealojen ammattilaiset ja kulttuurityöntekijät otetaan mukaan keskusteluihin, joissa mietitään taiteen ja tieteen yhdistämistä tulevaisuuden luovassa yhteiskunnassa.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Kannatamme kulttuuripoliittisen selonteon visiota. Joitakin asioita olisi kuitenkin hyvä täsmentää ja tuoda enemmän esiin. Tässä ETOL ry:n näkemyksiä:

Toivoisimme, että kulttuuripoliittisen ja koulutuspoliittisen selonteon välillä olisi selvä yhteys, ja että taide- ja kulttuurialan koulutuspolut huomioitaisiin kunnolla. Lapset ja nuoret voisi myös huomioida näkyvämmiin, ja nähdä heidät myös aktiivisina tekijöinä.

Taiteen perusopetus ja taideharrastajien kenttä on jo hyvin toimivaa ja laadukasta ja sen toiminta pitää turvata jo pelkästään tulevien luovan alan ammattilaisten kasvualustana (olisi hyvä myös mainita, että taidekasvatus tuottaa tulevaisuuden luovan alan ammattilaisia). Taiteen perusopetuksen saavutettavuutta olisi myös hyvä lisätä valtakunnallisesti.

Taidealojen opettajankoulutus (sirkus, teatteri, tanssi yms.) ja opettajien täydennyskoulutus pitää turvata. Edelleen perusopetuksen sisällä esittävien taiteiden (sirkus, teatteri, tanssi) kehittäminen kaikille yhteisiksi oppiaineiksi peruskouluun on tärkeää. Esittävät taiteet vahvistavat tekijöissään puolia, joita nykypäivän ja tulevaisuuden ihmisten olisi hyvä hallita (itseilmaisuus, kommunikaatio, sosiaaliset taidot ja luova ajattelu).

Kulttuuripoliittiset toimenpiteet olisi hyvä avata selkeämmin. Nyt on kirjattu paljon hienoja tavoitteita, vaan mitä konkreettisesti aiotaan tehdä? Eri toimijoiden rooleja voisi myös kirjata auki selvemmin; mitä esimerkiksi taidekasvatuskenttä tekee? Ja kuka tai ketkä selontekoa ylipäänsä toteuttavat ja kuka valvoo sen toteutumisen käytännössä?

Hyvä esimerkki on maininta kulttuuri- ja taidekasvatus- ja -opetustoimijoiden yhteistyön edistämisestä mm. kansallisten taidekasvatuksen- ja koulutuksen visioiden toimeenpanolla, ja osallistamalla sekä julkiset että yksityiset toimijat ja rahoittajat. Visioiden konkreettinen toimeenpano on ehdottomasti kannatettava asia.

Myös yhteistyö taiteen tekijöiden, kulttuuri- ja taidelaitosten ja tapahtumatuotannon kanssa on hyvä suunta. Resursseja pitäisi kuitenkin suunnata myös siihen, että kolmannelle sektorille taataan mahdollisuus työryhmiin osallistumiseen.

Konkreettista toimintaa on myös seuranta ja laadun mittaus, jota kulttuurialalla ei tehdä tarpeeksi. Määrälliset mittarit ovat selkeitä, mutta eivät kerro välttämättä laadusta. Laadun ja vaikuttavuuden mittaaminen on erittäin tärkeää – mutta myös vaikeampaa. Kulttuurin moninaisuus pitää säilyä myös jatkossa ja ”yksinkertaiset” arvioinnin mittarit puuttuvat. Voisiko sellaisia kehittää?

Toimijoiden monialaisuuden ja monipuolisuuden pitäisi olla kaikin puolin rikkaus eikä ”rangaistava” teko. Eli yhden luukun tai rahoituksen mallista pitäisi päästä irti ja luovan alan toimijoiden tulisi voida vaivattomasti ja vapaasti toimia sekä koulutuksen, taiteen, hyvinvoinnin, että tapahtumien parissa. Ja omarahoitusosuuden kasvaessa tulisi mahdollistaa ja helpottaa rahoituksen hakemista erilaisiin toimintoihin eri sektoreilta. Tähdätään siihen, että luodaan nykyistä paremmin kulttuuri- ja luoville aloille soveltuvia rahoitusmalleja investointeihin, pääomittamiseen, yhteisötalouteen ja osuustoimintaan sekä kumppanuuksia julkisten ja yksityisten rahoittajien kanssa.

Kulttuuri -sanan laaja käyttö koetaan hieman ongelmallisena, koska se on laaja ja käsittää asioista urheilusta uskontoon. Eikö tässä voisi käyttää otsikkotasollakin sanaa taide ainakin jossain tavoitteessa? Kulttuuri -sana voi vesittää kaiken, sillä kaikkihan on kulttuuria, vaikka se ei olisikaan taiteen kanssa missään tekemisessä. Pelkona on, että otsikot johtavat harhaan ja vesittävät taidekulttuurin arvon ja olemassaolon. Erityisesti huolestuttaa se, että otsikkotasolla taide loistaa poissaoloaan ja miten päättäjätkään voivat nähdä taiteen olevan selonteon ytimessä?

Pylkkänen Liisa
Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry